

Управління, культури, туризму і курортів
Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Островського

Бібліомагія

*(за результатами
обласного огляду-конкурсу
на краще оформлення публічної бібліотеки)*

Хмельницький
2011

ББК 78.342 (4УКР – 4 ХМЕ) - 61
Б 59

Бібліомагія (за результатами обласного огляду-конкурсу на краще оформлення публічної бібліотеки): з досвіду роботи / упр. культури, туризму і курортів Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ ім. М.Островського. – Хмельницький, 2011. – 16 с.

Дане видання містить досвід роботи бібліотек Хмельницької області за результатами обласного огляду-конкурсу на краще оформлення публічної бібліотеки **“Бібліомагія”**.

Укладач: *Шейчук В.В.*

Рецензент: *Маковська В.В.*

Відповідальна за випуск: *Синиця Н.М.*

© Хмельницька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Островського

Публічна бібліотека сьогодні – культурний центр, що забезпечує інформаційні потреби як реальних, так і потенційних користувачів, надає можливість міжособистісного спілкування практично всім жителям зони обслуговування, організовує їхнє культурне дозвілля. Вона наближена до конкретних людей, враховує їхні інтереси та потреби, поступово стаючи необхідною складовою інфраструктури регіону.

Бібліотека не може існувати, якщо в ній не зацікавлене населення і якщо воно не готове її підтримати.

До публічної бібліотеки як закладу, що обслуговує, висуваються певні вимоги щодо її місцезнаходження та технічного обладнання. Бажано, щоб вона була розташована в найбільш зручному для мешканців місці, поблизу транспортних розв'язок, культурних і комерційних установ. Її приміщення має відповідати умовам, які б сприяли якнайкращому обслуговуванню користувачів та збереженню фондів, проведенню заходів для всього населення, для того, щоб стати важливим просвітницьким, культурним центром громади.

Бібліотека – це “живий” багатогранний організм, який володіє безліччю можливостей і змінюється разом з суспільством в цілому та з кожним читачем зокрема. Щоб дихати – людині потрібен кисень, щоб функціонувати – бібліотеці, як повітря, потрібні читачі. Цей постулат повинен стимулювати всю бібліотечну діяльність, усі бібліотечні процеси, які спрямовані на задоволення потреб користувачів бібліотеки.

Піднімають авторитет бібліотеки її співробітники. Це можливо, якщо ці люди є яскравими, розумними, амбіційними. Від їх життєвої та професійної позиції залежить успіх та престиж бібліотеки.

* * *

З метою підвищення комфортності обслуговування населення, покращення стану матеріально-технічної бази бібліотек, запровадження у практику інноваційного досвіду сучасної бібліотеки, з травня по серпень 2010 року був проведений обласний огляд-конкурс на краще оформлення публічної бібліотеки «*Бібліомагія*», що проводився в 2 етапи. **Перший** етап обласного огляду-конкурсу проходив з травня по серпень 2010 року в центральних районних (міських) бібліотеках, де визначили кращу сільську (міську) бібліотеку). **Другий** етап – в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М.Островського, де визначили переможців у двох номінаціях: «Сільська (міська) бібліотека-філіал» та «Центральна районна (міська) бібліотека».

Подані матеріали оцінювались членами журі за 5-бальною системою за показниками організації:

- ✓ технічного стану та оснащення публічної бібліотеки;
- ✓ інформаційного простору (куточки та інформації для читачів, доступ та розкриття книжкового фонду);
- ✓ організація творчого підходу до наочного оформлення бібліотеки;
- ✓ робочого місця бібліотекаря;
- ✓ рівня затишку і комфорту читача;
- ✓ стану прилеглої території, зовнішньої реклами бібліотеки;
- ✓ участі громадськості в покращенні матеріально-технічної бази, благоустрою та оформлення бібліотеки.

В конкурсі взяли участь 40 публічних бібліотек із 17 районів та 3 міст, представивши діяльність 14 центральних районних (міських) та 26 сільських (міських) бібліотек. Подані матеріали від 14 бібліотек не розглядалися, оскільки не відповідали умовам конкурсу.

Переможцями конкурсу журі визнано:

1. У номінації: **«Сільська (міська) бібліотека»:**
 - * **Слобідко-Кульчиївецьку сільську бібліотеку** Кам'янець-Подільської ЦБС (бібліотекар бібліотеки-філіалу – Бичинська Тетяна Сергіївна);
 - * **Маківську сільську бібліотеку** Дунаєвецького району (завідуюча бібліотекою-філіалом – Мазур Людмила Василівна).
2. У номінації: **«Центральна районна (міська) бібліотека»:**
 - * **Старокостянтинівську центральну районну бібліотеку** (директор – Білан Світлана Олександрівна);
 - * **Городоцьку центральну районну бібліотеку** (директор – Федлюк Валентина Андріївна).

За змістовно проведений огляд-конкурс на районному рівні відзначили подяками колективи Дунаєвецької (директор – Прокопчук Тамара Костянтинівна) та Ярмолинецької (директор – Гриб Марина Анатоліївна) ЦРБ.

***Бібліотека-філіал с. Слобідка-Кульчиївецька
(Кам'янець-Подільської РЦБС)
переможець в номінації «Сільська (міська)
бібліотека»***

***Усе, що є кращого
У кожній людині,
Усе це від книги, від бібліотеки
Народна мудрість***

Бібліотека – соціальний суб'єкт культурного призначення, якій відводиться роль у задоволенні інформаційних і культурних потреб населення. Саме такою

є бібліотека-філіал *с. Слобідка-Кульчіївецька*, якою завідує **Бичинська Тетяна Сергіївна**.

Ця бібліотека має дійсно неповторне професійне обличчя. Вона працює в різноманітних напрямках, має свою творчу методику роботи з користувачами.

У бібліотеці затишно і цікаво кожному користувачеві, тому що володарка цього книжкового багатства завжди усміхнена, привітна, готова прийти на допомогу у виборі книг.

Однією з важливих складових бібліотечного простору є інтер'єр бібліотеки. Інтер'єр бібліотеки – це архітектурно й художньо оформлений простір будівлі, який включає його оздоблення, меблі, устаткування. Інтер'єр бібліотеки-філіалу *с. Слобідка-Кульчіївецька* включає в себе: книжкові та книжково-ілюстративні виставки, стенди, друковану продукцію, оформлення каталогів та роздільників.

Книжково-ілюстративні виставки, тематичні полиці, ДБА бібліотеки, куточок регіональної інформації, система каталогів і картотек чітко й оперативно відтворюють сьогодення.

Бібліотека вдало формує інформаційно-краєзнавчу базу регіону: створено літопис села, екологічне досьє рідного краю.

Важливо сказати, що працівником бібліотеки проводиться досить велика робота з оформлення книжкових виставок, тому що це своєрідна подача інформації користувачам про видання, події, проблеми шляхом наочної демонстрації відповідних документів. Важлива перевага і особливість таких виставок — безпосередній показ самих документів, надання читачам шансів оглянути їх. Обсяг, характер, зміст і оформлення

виставок залежать від матеріально-технічних можливостей бібліотек.

Книжкові виставки даної бібліотеки розташовані у зручному місці. Їх оформлення приваблює відвідувачів, активізує читацький інтерес, спонукає зупинитися, черпнути інформацію та замислитись. Заслужують на увагу такі виставки: **«В любистку, у цвіті калини**

сміється мені Україна» – висвітлено історію, розвиток України, козацьку добу і сьогодення; **«Суцвіття літературних імен»** – література про письменників та поетів, їх життєвий та творчий шлях, про літературні ювілеї. Книжкова виставка **«В саду і на**

городі» особливо привертає увагу сільських користувачів, тому що на виставці представлені новітні матеріали з догляду за городом, садом.

Куточок регіональної інформації – це інформаційна служба, за допомогою якої населення може отримувати відповіді на різні питання. Такий куточок створено і в бібліотеці. Представлено папки, в яких зібрано інформацію з таких актуальних питань сьогодення, як: *пенсійне забезпечення, держава і соціальний захист населення, податкова інформує, укази президента України* та ін.

Багато цікавої, корисної, актуальної інформації люди дізнаються із періодичних видань: журналів та газет. У бібліотеці с. Слобідка-Кульчивецька періодичні видання розміщені на столах біля книжкового фонду. Забезпечуючи тим доступ до них користувачам.

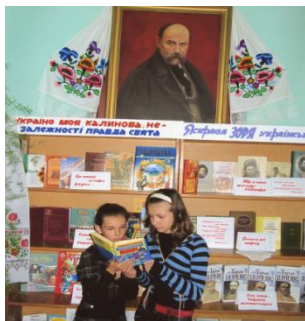
Бібліотека отримує: газети *«Подільський кур'єр»*, *«Подільчанин»*, *«Край Кам'янецький»*, *«Сімейна газета»*, *«Культура»*, *«Порадниця»*, журнал *«Дім, сад, город»* тощо.

Бібліотека села Слобідка-Кульчиївська – істинно центр культури і просвітницької діяльності на селі, вона збирає і формує у своїх стінах сільську еліту. І завжди бібліотекар дасть мудру пораду, надасть нову інформацію кожному користувачеві.

***Маківська сільська бібліотека
(Дунаєвецького району)
переможець в номінації «Сільська (міська)
бібліотека»***

Маківська сільська бібліотека – центр культури на селі, освітній та інформаційний центр, берегиня національної культури.

Бібліотека розміщена у будинку культури та

вражає естетично оформленим інтер'єром. Заходячи до бібліотеки, дуже приємно бачити нові, сучасні меблі, нові доріжки, нові столи, багато квітів, нову літературу на виставках, цікаву періодику.

Книжковий фонд впорядкований, розставлений згідно з новими доповненнями до таблиць ББК. У бібліотеці оформлені

актуальні книжкові виставки, які відповідають інтересам користувачів. На виставках поруч із книгами представлені статті із журналів, газет.

До послуг користувачів такі книжкові виставки: **«Яскрава зоря Українського народу»; «Україно моя калинова, незалежності правда свята»; «За сторінками твого підручника»; «У серці народу навечно і поіменно» /до 65-річчя Великої Перемоги/; «Хмельниччино, славен мій краю, рідна отча земля»; «В усьому живому пульсує життя»; «Межу закону не переступи»; «Літературний календар».**

Крім цих, оформлюються виставки до ювілеїв письменників, до проведення масових заходів, які постійно змінюються.

Для забезпечення інформаційних потреб користувачів у бібліотеці також діє центр регіональної інформації, який містить довідкові видання, словники, довідники, енциклопедії. Також в центрі регіональної інформації розміщені всі дані про район, село, його історію, розвиток і сучасний стан.

До послуг користувачів матеріали розміщені в папках: **«Рішення сесій сільської Ради», «Податкова інформує», «Влада в режимі законності», «Нове в законодавстві», «Державний і соціальний захист населення», «Молодіжне законодавство», «Для вас, чорнобильці», «Для вас, ветерани», «Соціальний захист: діти війни», «Екологічний стан району», «Орієнтуємо на нові професії» та інші.** Матеріали, зібрані в папках, викликають великий інтерес у користувачів, вони тут знаходять відповіді на свої злободенні питання.

Проводить бібліотека популяризацію літератури з різних галузей знань шляхом використання різних форм і методів роботи. Впроваджує нові форми роботи. В бібліотеці діє клуб за інтересами **«Європейський вибір»**, гурток **«Книга і лялька»**.

Сьогоднішній час вимагає від бібліотек запровадження нових засобів надання доступу до інформації, використовуючи для цього сучасну електронну техніку. А тому бібліотечні працівники Маківської сільської бібліотеки роблять усе для того, щоб задовольнити потреби користувачів. Тому у бібліотеці незабаром комп'ютери будуть підключені до мережі Інтернет, що дасть можливість значно розширити інформаційне обслуговування користувачів і забезпечити доступ до зовнішніх інформаційних ресурсів.

**Старокостянтинівська центральна
районна бібліотека
переможець в номінації «Центральна
районна (міська) бібліотека»**

При організації внутрішнього простору Старокостянтинівської центральної районної бібліотеки велика увага приділена використанню холів та вестибюлів. Холи бібліотеки зі звичайної інформаційної зони перетворюються на зони відпочинку, де читач має можливість посидіти на зручному кріслі, дивані відпочити та дізнатися про нові для себе відомості, які розміщені на стендах. Навпроти зони відпочинку розмістився куточок державної символіки.

Інформаційна зона – обов'язкова складова бібліотеки. Це можливість зробити бібліотеку **«видимою»** для

читачів, розповісти про себе; про послуги, які вона надає. Тут розміщується також і місцева інформація, яка може бути цікавою і корисною користувачам бібліотеки.

Вражає розміщення стелажів на абонементі – досить практичне – «зірочками», тобто по три, торцями один до одного. Таке розміщення стелажів дає можливість читачам дійсно залишити наодинці з книгою.

У найбільш доступних зонах розташована література, що користується найбільшим попитом, це: література історичної тематики, фантастика, детективи, «дамські» романи. Тут є також спеціальна інформаційна зона відпочинку, яка є своєрідним символом затишку, спілкування. Вона вдало поєднана з інформаційною зоною, де представлено інформацію для користувачів: про платні послуги, правила користування бібліотекою тощо.

Вдале і оформлення читального залу бібліотеки (розміщення робочих місць, розміщення на стінах картин, озеленення), що дає можливість користувачам залишатись тут на досить тривалий час. Для тих, хто проводить багато часу, працівники потурбувались, щоб на столах були розміщені настільні лампи для комфортної роботи.

Для читачів бібліотеки в читальному залі оформлені книжкові тематичні виставки, виставки нових видань: **«Тепло рідного дому»**, **«Нашому роду нема переводу»**, **«Жива душа народу»**, **«Духовні святині – нащадкам»**, **«Живи Україно, живи у віках»** та ще багато інших, які доносять до користувачів багато цікавої та актуальної інформації.

За допомогою каталогів і картотек розкрито всі книжкові скарби Старокостянтинівської центральної районної бібліотеки. Поряд з каталогами розміщено стенди

з інформацією про те як та де саме шукати потрібну інформацію.

Функціонує куточок пункту європейської інформації, який має назву *«На шляху до Європейського союзу»*. Тут читачі можуть дізнатися про різні сфери життя ЄС та про процес європейської інтеграції України. Ці матеріали чудово доповнюють інформаційну зону бібліотеки.

Найактуальніша і популярна література для молоді представлена на інформаційних стелажах та тематичних полицях: *«Сторінками твоїх підручників»*, де розміщено підручники; *«Життя у співдружності з природою»* – представлено літературу з екології, про парки, про Чорнобиль, *«Ювілейний календар»* – книги-ювіляри, ювілеї письменників, *«Держави славна назва – Україна»* містить літературу про історію України, її розвиток в минулому і до сьогодні, *«Молодь у правовій державі»* – виставка, яка допомагає читачам дізнатися про закони, права та обов'язки кожного громадянина. Також до послуг користувачів юнацького відділу бібліотеки зручний куточок відпочинку, де можна сидючи у зручному кріслі погортати сторінки улюбленої книги або просто поспілкуватися з друзями.

Збереження історичної та культурної спадщини краю, сприяння розповсюдженню інформації про Старокостянтинівщину є головним завданням сектору краєзнавства. За допомогою створених тематичних папок: *«Галерея славетних земляків»*, *«Творчість наших земляків»*, *«Історія сіл Старокостянтинівщини»* тощо, читачі краще дізнаються цікаві відомості про свій рідний край, його людей. Для наочної популяризації краєзнавства використано один із вестибюлів бібліотеки.

Тут розміщено стенди, які висвітлюють історичний шлях краю, його природу, знайомлять з визначними пам'ятками матеріальної та духовної культури, видатними постатями Старокостянтинівщини: *«Старокостянтинівщина в просторі й часі»*, *«Історичні події та постаті»*, *«Відомі постаті краю»* та ін.

Покращення технічного оснащення бібліотеки дозволяє надавати додаткові послуги: ксерокопіювання, сканування, набір тексту, друк інформації з електронних носіїв; забезпечується оперативний доступ до світових інформаційних ресурсів через мережу Інтернет.

*Городоцька центральна районна бібліотека
переможець в номінації
«Центральна районна (міська) бібліотека»*

Городоцька центральна районна бібліотека справляє своєрідне враження від оформлення бібліотеки, якому сприяє колір. Колірне оформлення приміщення - блакитне, яке впливає на чудовий настрій користувачів та бажання залишитися тут найдовше.

Особливе місце в бібліотечному просторі належить зонам відпочинку. На зручних кріслах комфортно щось обговорювати, висловлювати думки про прочитане, про одержану в бібліотеці інформацію. Доповненням приємному відпочинку є живі квіти.

Важливим елементом в оформленні бібліотечного простору є фітодизайн. Квіти гармонійно поєднуються з елементами оформлення, кольоровою гамою та легко сприймаються користувачами.

Розгорнута інформація для користувачів Городоцької ЦРБ починається з фойє бібліотеки: схема розміщення відділів ЦРБ, історія в особах, бібліотечні новини, де також знаходиться маленька зона відпочинку: два стільці та столик посередині.

Відділ обслуговування завжди готовий допомогти кожному користувачеві. Для цього організовано зони обслуговування: інформаційна, довідкова, відкритий доступ, зона відпочинку.

Найактуальніша література представлена на книжкових та книжково-ілюстративних виставках: **«Великі Українці»**, **«Не погасити пам'яті вогонь»**, **«Живої природи промовляє душа»**, **«Літературні виднокола»**, **«Городоччина – перлина Подільського краю»**, **«Чорні крила голодомору»** та ще багато інших, які не просто розміщені на стелажах, а несуть до кожного читача інформацію та допомагають бути більш обізнаними людьми.

Фонд бібліотеки розміщений на стелажах, які зручно розташовані: стоять по три один до одного, що надає чудову можливість ознайомитись із книжковим фондом бібліотеки.

Виставки Городоцької центральної районної бібліотеки сприймаються досить сприятливо тому, що розміщено вони у вигляді острова, тобто, візуально відокремлює її від інших та фокусує на ній увагу. До книжкових виставок забезпечений відкритий доступ.

Уміло створений бібліотечний простір Городоцької центральної районної бібліотеки забезпечує позитивний імідж закладу, її сприйняття владою, громадою.

* * *

Сучасний розвиток бібліотек передбачає ототожнення їх не тільки із книгосховищем, сьогодні це культурний центр, де користувач може відпочити, розвивається як особистість і вдосконалює свої здібності, відповідно і будівлі та її внутрішній інтер'єр мають нести культурний і естетичний початок.

Більшість бібліотек, які знаходяться в обласних центрах та районах розташовані у приміщеннях, які не мають належного естетичного рівня. Тому, на сьогодні одним із важливих завдань працівників бібліотек є: використовуючи наявні матеріали, основні зусилля спрямувати на внутрішнє естетичне оздоблення.

Інформаційне видання

«Бібліомагія»

(за результатами обласного огляду-конкурсу на краще оформлення публічної бібліотеки)

Відповідальна за випуск:

Синиця Н.М.

Укладач:

Шейчук В.В.

Рецензент:

Маковська В.В.

Комп'ютерне опрацювання та редагування:

Синиця О.В.

Віддруковано у редакційно-видавничому відділ ХОУНБ
ім. М. Островського